

Sygn. akt III CSK 318/15

POSTANOWIENIE

Dnia 15 grudnia 2015 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Bogumiła Ustjanicz

w sprawie z powództwa Ł. Ś.
przeciwko A. W.
o zapłatę,
na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej
w dniu 15 grudnia 2015 r.,
na skutek skargi kasacyjnej pozwanej
od wyroku Sądu Apelacyjnego w Krakowie
z dnia 28 stycznia 2015 r., sygn. akt I ACa 1563/14,

- 1) odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania;**
- 2) przyznaje adwokatowi K.D. od Skarbu Państwa - Sądu Apelacyjnego w Krakowie kwotę 1800 zł (jeden tysiąc osiemset), podlegającą podwyższeniu o podatek od towarów i usług (VAT) tytułem kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej pozwanej w postępowaniu kasacyjnym.**

UZASADNIENIE

Zaskarżonym wyrokiem Sąd Apelacyjny w Krakowie zmienił wyrok Sądu Okręgowego w Krakowie przez zasądzenie na rzecz powoda od pozwanej kwoty 99 960 zł z ustawowymi odsetkami od dnia 5 lutego 2013 r., oddalił powództwo i apelację w pozostałej części.

Pozwana w skardze kasacyjnej powołała obie podstawy przewidziane w art. 398³ § 1 k.p.c., a we wniosku o przyjęcie tej skargi do rozpoznania wskazała przyczyny objęte art. 398⁹ § 1 pkt 3 i 4 k.p.c. Nieważność postępowania spowodowana została orzeczeniem przez Sąd Apelacyjny o roszczeniu niezgłoszonym przez powoda, co naruszyło jej prawo do obrony przez uniemożliwienie podjęcia jej, w odniesieniu do podstawy prawnej roszczenia, której powód nie powołał, chociaż podstawa faktyczna nie uległa zmianie. Na oczywistą zasadność skargi kasacyjnej wskazywało stworzenie przez Sąd Apelacyjny sytuacji, której naruszenie przepisów prawa materialnego i postępowania doprowadziło do wydania orzeczenia oczywiście nieprawidłowego. Dotyczy to zaniechania poczynienia przez ten Sąd dodatkowych ustaleń faktycznych, odnoszących się do istnienia określonego porozumienia, ponieważ dokonane przez Sąd pierwszej instancji nie zezwalały na zmianę wyroku. Ponadto niejasne wywody uniemożliwiają prześledzenie toku rozumowania i wnioskowania Sądu. Nie został uwzględniony wyrok karny, który wykluczył popełnienie przez pozwaną przestępstwa przywłaszczenia mienia. Pomiął Sąd prawdopodobieństwo przestępnego zachowania innych osób.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Skarga kasacyjna jest kwalifikowanym środkiem prawnym, którego rozpoznanie przez Sąd Najwyższy musi być uzasadnione względami szczególnej doniosłości, wykraczającymi poza indywidualny interes skarżącego, a leżącymi w interesie powszechnym. Rozpoznanie skargi kasacyjnej powinno służyć ochronie obowiązującego porządku prawnego przed dowolnością orzekania oraz zapewnieniu jednolitości orzecznictwa sądowego w takich sprawach, w których możliwe jest dokonanie zasadniczej wykładni przepisu prawa, mającej walor generalny i abstrakcyjny (post. SN z dnia 7 kwietnia 2009 r., II CSK 13/09, wyrok SN z dnia 23 lutego 2006 r. II CSK 126/05, post. SN z dnia 4 lutego 2000 r.,

niepubl.). Skarżący zatem, uzasadniając wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania, powinien przedstawić argumentację prawną, pozwalającą przyjąć, że w sprawie rzeczywiście występuje powołana w nim przyczyna (postanowienia SN z 21 czerwca 2007 r., I CSK 178/07, niepubl. i z dnia 21 lipca 2005 r., V CSK 18/05, niepubl.).

W postępowaniu kasacyjnym zarzut nieważności postępowania może dotyczyć bezpośrednio tylko postępowania przed sądem drugiej instancji, niezależnie od tego, że nieważność postępowania Sąd Najwyższy bierze pod rozwagę z urzędu w granicach zaskarżenia, stosownie do art. 398¹³ § 1 k.p.c. Przyczyna nieważności objęta art. 379 pkt 5 k.p.c. dotyczy naruszenia przepisów postępowania, które całkowicie uniemożliwiły stronie podjęcie obrony jej praw. Zakres kognicji sądu drugiej instancji określony został w uchwale składu siedmiu sędziów Sądu Najwyższego z dnia 31 stycznia 2008 r., III CZP 49/07 (OSNC 2008, nr 6, poz. 55). Sąd ten jest zobowiązany ustalić podstawę prawną orzeczenia niezależnie od zarzutów podniesionych w apelacji. Rzeczą strony było branie pod uwagę ewentualności oceny roszczenia przez sąd także na innej podstawie niż wynikająca z żądania i apelacji, jeżeli nie uległa zmianie podstawa faktyczna. Nie ma zatem podstaw do przyjęcia, że skarżąca nie mogła podjąć obrony.

Jednolicie przyjmowane jest zapatrywanie, że dla wykazania oczywistej zasadności skargi kasacyjnej, skarżący powinien wykazać, drogą odrębnego wyводу, że bez wątpliwości doszło do uchybień i naruszeń przepisów prawa materialnego lub procesowego lub gdy jest pewne, że miały one wpływ na treść orzeczenia albo jeśli podniesione zarzuty oczywiście uzasadniają skargę. Spełniające te wymogi naruszenie przepisów prawa powinno mieć postać kwalifikowaną, dostrzegalną bez potrzeby wnikliwej analizy prawnej i zagłębiania się w szczegóły sprawy. Nie chodzi zatem o takie naruszenie prawa, które może stanowić podstawę skargi w rozumieniu art. 398⁴ k.p.c. (por. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 10 stycznia 2003 r., V CZ 187/02, OSNC z 2004 r., nr 3, poz. 49; z dnia 8 marca 2002 r., I PKN 341/01, OSNP z 2004 r. nr 6, poz. 100; z dnia 11 stycznia 2008 r., I UK 285/07, niepubl.; 22 marca 2012 r., I PK 196/11 niepubl.; z dnia 7 września 2012 r., V CSK 529/11, niepubl.; z dnia 18 września 2012 r., II CSK 179/12, niepubl.). Analiza wniosku i jego uzasadnienia na tle podstaw

skargi kasacyjnej oraz motywów zaskarżonego wyroku nie pozwala na przyjęcie, że doszło do kwalifikowanego naruszenia przepisów prawnych, którego następstwem było jaskrawo nieprawidłowe orzeczenie. Nie mogły odnieść skutku zastrzeżenia dotyczące podstawy faktycznej zaskarżonego orzeczenia. Pominięta została przez skarżącą kwestia związania sądu w sprawie cywilnej wyrokiem wydanym w sprawie karnej, zwłaszcza uniewinniającym od zarzutu popełnienia przestępstwa, jak też, że przedmiotem oceny było jej działanie, nie zaś innych osób, które nie brały udziału w postępowaniu.

Z powyższych względów Sąd Najwyższy odmówił przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania na podstawie art. 398⁹ § 2 k.p.c. Orzeczenie o kosztach nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej pozwanej w postępowaniu kasacyjnym wynika z § 19, 20, 13 ust.4 pkt 1 i § 6 pkt 6 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu (jedn. tekst: Dz. U. z 2013 r., poz. 461).